

۱ | نمایشگاه حاضر

Handle With Care / 971-26

"عکس تناقضی است میان تصنع و تلاشی است معیوب برای القامعنی و مفهوم." عظیمیان هنرمندی است که در عصر تکثیر مکانیکی متولد شده، عصری که عکس در آن، مبهم داستان می گوید، بی رحمانه فراموش می شود و حتی دیگر ارزشی در یادآوری خاطرات ندارد. در نمایشگاه حاضر، هنرمند به همان شیوهی همیشگی خود عکس ها را مختل می کند، کنار هم می نشاند و با استفاده از قلموی خود بافت غنی نقاشی را به آن می افزاید و ماهیت گذرای عکس را به ماندگاری و ابژه ای برای تأمل تبدیل می کند. به نمایش گذاشتن تقابل میان این دو فضا، آن چیزی است که عظیمیان را به سوی خلق مجموعه "با احتیاط حمل شود/ ۹۷۱-۲۶" سوق می دهد. آنچه که نه تنها از اسم این مجموعه، بلکه از آثاری که در کنار بافت سخت چوبین قرار می گیرد، مشخص است؛ گویای تفکر هنرمند درباره عکس و شخصی گویی منحصر به فرد رضا عظیمیان است. او با بیان شخصی خود به گونه های مختلف و با استفاده از ویژگی های آزادانه خلق در نقاشی به دنبال واقعیت پشت این داستان سرایی به گفته ی خود "دروغین" است و این روش را تنها راه برای رسیدن به حقیقت می داند.

در این مجموعه، گاه مخاطب با جمله ای چاپ شده بر روی چوب و جای گذاری شده میان فضایی پر از فرم، مواجه می شود که یادآور است باید احتیاط کرد. اما در برابر چه چیزی باید احتیاط کرد؟ واقعیتی نمادین که با استفاده از ویژگی داستان سرایی عکس ها در حال شکل گیری است؟ نگاهی که می تواند سرسری و بدون لحظه ای تعمق باشد یا آن تصویری که هر روز بدون هیچ آگاهی در پس تفکرات ما، به سرعت در حال شکل گیری است؟ در چه موردی باید احتیاط کرد؟

به نظر نگارنده، نقطه قوت آثار عظیمیان ایجاد همین سؤال ها است. سؤالاتی اساسی که با استفاده ی درست از عکس، نقاشی و کلمات در ذهن مخاطب شکل می گیرد. هنرمند یکی از این فضاها را تصنعی و دیگری را واقعی می خواند. یکی سیل عظیمی از احساسات را به سرعت برمی انگیزد و سپس خاموش می شود، اما دیگری بی هیچ تلاشی فضایی زنده و پایدار را به ارمغان می آورد. اما حقیقت امر اینجاست که هم نشینی این دو فضا با تأثیر گذاری بصری متفاوت، فضایی یک پارچه را شکل می دهد که مأمنی است برای لحظه ای ایستادن و تفکر در میان انبوه عظیمی از مفاهیم که در عصر تولید و تکثیر مکانیکی به سرعت سپری می شوند.

۲ | درباره هنرمند

رضا عظیمیان هنرمند معاصر ایرانی، متولد سال ۱۳۵۶ در همدان است. عظیمیان با جهان بینی مختص به خود دست به خلق آثاری تأثیر گرفته از محیط پیرامونش می زند، آثار او همه در یک مجموعه در تقابل با عصر تصاویر دیجیتال و مواجهه با پدیده ای به نام دوربین است. در دنیایی که ما با هجوم تصاویر روبرو هستیم، آثار عظیمیان تلنگری است که آیا می توانیم انتخاب کنیم؟ می شود از این دنیای دیجیتال فاصله گرفت یا خیر؟

رضا عظیمیان سال ها است که می کوشد تقابل و قیاس عکس در برابر نقاشی را به رخ بکشد و این از رسالت های اوست.



۳ | جستاری کوتاه درباره فلسفه هنر

هنر در لغت به معنای علم، معرفت، دانش، فضیلت و کمال است. در واقع به معنی آن چه از کمال آدمی است که هوشیار، فراست و فضل را در بر دارد. (فرهنگ دهخدا)

امروزه واژه هنر در زبان فارسی به معنای تفسیری ست که از قرن هجدهم به بعد برای کلمه Art شد. کلمه Art که از Ars لاتینی مشتق می شود که در قرون وسطی رواج داشت و معادل همان مفهوم تخته بود. در واقع یونانی ها معنای تخته را بسیار وسیع می گرفتند و فقط آن چیزی که ما امروزه Art تلقی می کنیم نبود و علاوه بر شعر، موسیقی و نقاشی اموری چون سیاست، کشتی سازی و خطابه را هم شامل می شد. تخته نحوی دانایی بود که اثر هنری به معنای عام براساس آن پیدا می شد. «در قرن هجدهم Art (Ars انگلیسی) بدنبال مباحث زیبایی شناسی معنای تازه ای پیدا کرد، در نتیجه منجر به این شد که بین کلمه Useful arts و Fine arts (هنرهای مفید و هنرهای زیبا) فرق بگذارند. به مرور زمان از کلمه Fine arts تعبیر Fine arts برداشته شد و Arts نیز به صورت مفرد استفاده شد و به Art مبدل گردید. یعنی در حقیقت این کلمه از آن معنای عامش به معنای خاص امروزی مبدل شد.»

با توجه به مفهوم کلی و عام کلمه هنر شاید بتوان آن را امری بدیهی و همگانی دانست. اما با نگاه و مطالعاتی دقیق تر می توان دریافت کرد که این واژه مفهومی ارجح و ظریف تری داشته است.

هنر را شاید بتوان به عنوان اولین زبان مشترک و اولین راه ارتباط بشر با هم نوع خود دانست. هنر از آغاز همراه با انسان زاده شد و با او پا به جهان گشود تا برای زندگانی او راه گشا باشد. اولین هم صحبتی بشر و اولین ارتباط او با دنیای پیرامونش با ساختار هنری در شمایل صخره نگاری شکل گرفت. اما این زبان مشترک با پیچیده شدن زندگی انسان رفته رفته به معنای عمیق تری دست یافت، که بعدها از دید فلاسفه گاه با کلمه استاتیک یا زیبایی شناسی در یک رده قرار گرفت و به یکی از مهم ترین مباحث علوم انسانی مبدل شد.

در دیدگاه فلاسفه از جمله سقراط و افلاطون که شاید اولین نگرش و سؤال هایی در باب زیبایی، زیبایی شناسی چیست و اساساً خود هنر چیست؟ مطرح شد و در طی زمان پاسخ های متعددی به این سؤال مهم علوم انسانی داده شده است.

نظر برخی از فلاسفه این است: «هنر زیبایی است.» و از ویژگی های عامی که همه برای هنر نام می برند، «ویژگی زیبایی آن است.» یا «هر چیز که ساخته ی آدمی و زیبا باشد.» سؤال دیگری که مطرح می شود، این است که «زیبایی چیست؟»

زیبایی هر چیزی است که آدم را به خود جذب می کند و انسان خواهان تکرار دیدن یا شنیدن آن است. زشتی در مقابل زیبایی. زشت هر چیزی است که از دیدن دوباره ی آن دوری می کنیم و کراهت داریم.

اشکال این تعریف از هنر این است که تمام ماهیت و چیستی هنر را به واکنش مخاطب واگذار می کند. واکنش مخاطب موضوع مهمی است، اما تنها عامل ارزش گذاری یک اثر هنری نیست. (هیپاس بزرگ، رسالات افلاطون)

گروهی دیگر معتقدند که هنر هر آن چیزی است که وسیله ی پالایش، الایی و اعتلای روح آدمی بشود؛ یعنی هنر را صرفاً هنر اخلاق گرا می دانند و هنر آن چیزی است که به اثر گذاری های مثبت اجتماعی، اخلاقی، آموزشی، تربیتی و ... منجر شود. طرفداران این نظریه از شعار «هنر برای اجتماع» جانب داری می کنند. با توجه به این نکات و با نگرستن به این تعاریف می توان تعریف ذیل را که از جامعیت بیشتری برخوردار است، برای هنر ارائه کرد:

«هنر تجلی و تبلور زیباگونه و عینی احساسات و اندیشه های درونی آدمی است که با شیوه ها و ابزار متناسب انجام می پذیرد.»

هنر در طی تاریخ فلسفه بارها با مفاهیم و تعاریف متفاوت و گاه متناقض همراه شده است و شاید بتوان گفت این تحول پذیری همواره با آن همراه است، زیرا بشر و تفکر بشر به طور مداوم در حال تحول است. اما می توان به این نتیجه رسید که هنر اساساً زبان مشترک بشریت است بدون واسطه، بدون درگیر کردن حواس خواص، هنر بدون مرز می تواند بر روی هر فرد تأثیر بگذارد.

شاید در همه احوال آخرین راه نجات بشریت از منجلاب های بی زبانی تنها هنر باشد و بس...

با این حال سخن گفتن از مقوله زیبایی شناسی در هنر معاصر خود چالشی است سخت، چرا که در هنر معاصر تمامی اساس زیبایی شناسی زیر سؤال می رود، که در نسخه های بعدی به آن پرداخته می شود.

۴ | چرا چاپ خونه؟

x | اعضاء چاپ خونه

صاحب امتیاز: خانه هنر شیراز | موتورخونه

مدیر مسئول و دبیر هنری: سپهر سیاح | ۴

سردبیر: الهه رضانی مقدم | ۲-۳

دبیر پژوهشی: شیدا بردبار | ۱

ویراستار: مرجان شعائری

گرافیکست: فائزه غیثی

تصویر: پوریان زارع

چاپ خونه حاصل فعالیت های پژوهشی آرت گالری موتورخونه است که از این پس در دو نسخه کاغذی و نسخه آنلاین در اختیار علاقمندان هنرهای تجسمی و دیداری قرار می گیرد. از این رو که رویکرد پژوهشی یکی از چشم اندازهای مهم آرت گالری موتورخونه است؛ لزوم اهمیت تولیدات پژوهشی از سمت یک نهاد فرهنگی، هنری و پژوهشی ما را بر آن داشت تا گامی در این راه برداریم. چاپ خونه کتاب هنری جیبی است که شما می توانید به همراه داشته باشید.